

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број: 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2021. ГОДИНУ САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА - СНСД

Број: 03-07-6-348/22
Сарајево, 27.03.2024. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	6
5.1 НАЛАЗИ	6
5.2 ПРЕПОРУКЕ	11

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа – СНСД за 2021. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, утврђено је да је Савез независних социјалдемократа СНСД прекршио одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 6. став (3), члана 8. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа - СНСД за 2021. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Савез независних социјалдемократа - СНСД се финансирао из следећих извора¹:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	603.903,45	19,05
2.	Прилози физичких лица (3-а)	575.617,00	18,16
3.	Прилози правних лица (3-б)	30.000,00	0,95
4.	Приходи од имовине (3-ц)	1.050,00	0,03
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	40.006,19	1,26
7.	Приходи из буџета (3-ф)	1.874.702,71	59,14
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0.00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	3.125.276,35	98,58
II	Остали приходи и друго	44.888,62	1,42
	Извори финансирања (I+II)	3.170.164,97	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, политичка странка је исказала расходе у укупном износу од 2.159.834,35 КМ².

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Савез независних социјалдемократа - СНСД. Скраћени назив странке је СНСД.

Савез независних социјалдемократа је регистрован код Основног суда у Бања Луци, Рјешењем број: Рп-9/02 од 13.05.2002. године. Рјешењем број: Рп-9/02 од 24.11.2011. године уписана је промјена статута, Рјешењем број: Рп-9/02 од 30.06.2015. године уписана је промјена новог статута и скраћеног назива странке, а Рјешењем број: Рп-9/02 од 12.03.2019. године промијењена је адреса сједишта политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бања Луци, улица Краља Петра II Карађорђевића 15.

Лица овлаштена за заступање странке су: Милорад Додик, предсједник, Радован Вишковић, Никола Шпирић, Небојша Радмановић, Жељка Цвијановић и Игор Радојичић, потпредсједници и Лука Петровић, генерални секретар.

¹ Подаци су преузети из коригованог финансијског извјештаја, који је политичка странка доставила 25.12.2023. године

² Подаци су преузети из коригованог финансијског извјештаја.

Лице овлаштено за подношење финансијских извјештаја за 2021. годину је Сузана Цвијић Оџић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Савез независних социјалдемократа - СНСД има сљедећу организациону структуру:

- Главни одбор (Служба СНСД),
- 7 градских одбора,
- 77 општинских одбора,
- Организациони дио у Брчко дистрикту БиХ и
- Млади социјалдемократи БиХ.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Савеза независних социјалдемократа – СНСД за 2021. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансира у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа – СНСД обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је преглед и ревизију финансијских извјештаја Савеза независних социјалдемократа - СНСД у периоду од 2004. до 2020. године, након чега су издати извјештаји о прегледу, односно ревизији, са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршене ревизије годишњег финансијског извјештаја Савеза независних социјалдемократа - СНСД за 2020. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о ревизији са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да доноси програм утрошка средстава примјерен обиму пословања политичке странке и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу са својим планом, односно програмом утрошка средстава, да води евиденцију о прилозима, без обзира на који начин их остварује, да се не финансира из забрањених извора, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа, да води потпуне и благовремене евиденције о приходима, расходима и обавезама странке и да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са њеним подзаконским актима. Странци је посебно скренута пажња на финансирање изборне кампање и пријављивање у пословним књигама и финансијским извјештајима стварних трошкова изборне кампање.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, утврђено је да Савез независних социјалдемократа - СНСД није испоштовао дате препоруке.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Прегледом годишњег финансијског извјештаја утврђено је да је Савез независних социјалдемократа - СНСД прекршио одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака³.

(1) Програмом утрошка средстава за 2021. годину, који је политичка странка доставила уз годишњи финансијски извјештај за 2020. годину, а потом и његовим ребалансом од 03.11.2021. године⁴, предвиђени су трошкови у износу од 2.825.777,20 КМ, набавка опреме у износу од 250.000,00 КМ, куповина пословних простора у износу од 700.000,00 КМ и куповина аутомобила у износу од 40.000,00 КМ, што укупно износи 3.815.777,20 КМ.

Набавка опреме, пословних простора и возила не представља трошак текуће године, па планиране исплате средства у ту сврху нису требале бити обухваћене програмом утрошка средстава за 2021. годину.

(2) У финансијском извјештају политичка странка је пријавила остварене трошкове у износу од 2.156.433,40 КМ, у оквиру којих је амортизација сталних средстава у износу од 77.936,44 КМ.

Увидом у структуру планираних и остварених трошкова утврђено је да програм утрошка средства није сачињен на начин да обезбиједи потпуну транспарентност утрошка средстава, као и његову упоредбу са оствареним трошковима.

Такође, трошкови су нереално планирани у односу на обим пословања политичке странке. Искључујући из програма утрошка средстава набавку опреме, пословних простора и возила, планирани трошкови су остварени у проценту од 73,55%. Неки од трошкова (трошкови превоза и трошкови осигурања) остварени су у проценту од 10% од планираних трошкова.

(3) Анализом остварених трошкова, утврђено је да је Савез независних социјалдемократа - СНСД планиране трошкове прекорачио за износ од 69.216,96 КМ, трошкове у износу од 8.000,00 КМ није предвидио програмом утрошка средстава, а за трошкове у износу од 20.257,12 КМ није могуће утврдити да ли су садржани у некој од категорија планираних трошкова и у ком износу.

- Програмом утрошка средстава странка је предвидјела трошкове услуга организације сједница у износу од 150.000,00 КМ и остале непроизводне услуге у износу од 60.000,00 КМ.

Политичка странка је остварила и у финансијском извјештају исказала трошкове непроизводних услуга у износу од 143.259,46 КМ, у оквиру којих су садржани: трошкови организације сједница Савеза независних демократа – СНСД у износу од 14.042,25 КМ, трошкови страначког окупљања на Козари⁵ под слоганом „Живјеће Српска“ у износу од 54.5054,33 КМ, трошкови концерата⁶ у износу од 44.096,70 КМ које

³ У складу са одредбом из члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, странка финансијска средства из члана 3. став (1) овог Закона може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

⁴ Политичка странка је направила Ребаланс програма утрошка средства ради учешћа на пријевременим изборима у Граду Приједору

⁵ Политичка странка је обезбиједила 14.000 улазница у Национални парк Козара

⁶ Одржана су четири концерта: концерти Јована Перишића 21. и 22.12. 2021. године, концерт Мирослава Илића 26.12.2021. године и концерт Раде Манојловић 28.12.2021. године

је организовао Градски одбор СНСД Бања Лука, трошкови страначког скупа у износу од 28.014,01 КМ који је организовао Главни одбор СНСД и трошкови осталих непроизводних услуга у износу од 2.600,92 КМ.

С обзиром да се концерти и страначки скупови, за које је политичка странка утрошила средства у износу од 129.216,96 КМ, не могу сматрати сједницама политичке странке, већ су то према програму утрошка средстава остале непроизводне услуге, Савез независних социјалдемократа – СНСД је планиране трошкове осталих непроизводних услуга прекорачио за износ од 69.216,96 КМ.

- Странка је остварила хуманитарне расходе у износу од 8.000,00 КМ, које није предвидјела својим програмом утрошка средстава.
- У финансијском извјештају политичка странка је исказала трошкове услуга у износу од 12.031,15 КМ, трошкове осталих закупнина у износу од 6.628,65 КМ, трошкове обезбјеђења у износу од 1.392,30 КМ, губитке од расходованих сталних средства у износу од 155,40 КМ и камате и курсне разлике у износу од 49,62 КМ, за које није могуће утврдити да ли су планирани и у ком износу. Трошкове закупнине у програму утрошка странка није навела аналитички по врстама закупа, а значајан дио трошкова је планирала као остале нематеријалне трошкове.

С обзиром да је Савез независних социјалдемократа – СНСД сачинио програм утрошка средстава на начин којим се не обезбјеђује потпуна транспарентност трошкова и да је средства у износу од 97.474,08 КМ утрошио мимо програма утрошка, прекршио је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Политичка странка је прекршила одредбе члана 5. став (4), члана 6. став (3) и члана 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Савез независних социјалдемократа - СНСД није успоставио евиденцију, нити је у финансијском извјештају пријавио неновчане донације које је остварио од превозника који су превозили чланове и симпатизере политичке странке на страначки скуп, који је 21. августа 2021. године одржан на Козари. Према броју улазница које је Национални парк Козара фактурисао политичкиј странци⁷, скупу је присуствовало 14 хиљада чланова и симпатизера политичке странке, који су дошли из свих крајева Републике Српске. Према доступним информацијама учесницима на скупу на Козари 12.08.2021. године је сугерисано да их што више дође аутобусима да би се смањила гужва на прилазима Козари, а одбори политичке странке ће сами организовати превоз учесника.

Политичка странка је у својим пословним књигама евидентирала трошкове превоза код Градског одбора СНСД Приједор у износу од 3.000,00 КМ, које је фактурисало правно лице Аутотранспорт Приједор а.д. за услуге превоза 21.08.2021. године на релацији Приједор-Мраковица-Приједор⁸.

У финансијском извјештају политичка странка је поред трошкова у износу од 3.000,00 КМ које је платио њен организациони дио у Приједору, пријавила и трошкове превоза у износу од 800,00 КМ, које је платила Општина Кнежево⁹ самосталном подузетнику „БоБо“ власник Живко Ђурановић, по рачуну број: 14/21 од 23.08.2021. године, за превоз на релацији Кнежево-Козара.

⁷ Рачун број: 2021-У001-53-000019 од 30.08.2021. године

⁸ Рачун број: 70-1999/2021 од 31.10.2021. године на износ од 3.000,00 КМ

⁹ Општина Кнежево је рачун платила из средстава која су одлуком начелника Општине Кнежево, број: 02-40-107/21 од 31.08.2021. године издвојена за финансирање политичке странке Савез независних социјалдемократа, а на основу члана 2., 3., 4. и 5. Закона о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник Републике Српске“ број: 65/08)

Износ трошкова превоза, који је политичка странка пријавила у финансијском извјештају у износу од 3.800,00 КМ, а имајући у виду број купљених улазница од 14 хиљада, потврђује чињеницу да је већина услуга превоза учесника на скуп на Козари пружена без накнаде, чиме је политичка странка остварила неновчане донације које је била обавезна пријавити у свом финансијском извјештају.

С обзиром да политичка странка није успоставила евиденције о лицима која су бесплатно извршила услуге превоза, нити је на други начин утврђен њихов идентитет, Савез независних социјалдемократа - СНСД је остварио неновчане донације од анонимних донатора, које су одредбама из члана 8. став (1) тачка ц) Закона о финансирању политичких странака забрањен извор финансирања политичких странака.

(2) Политичка странка је у финансијском извјештају пријавила неновчане донације естрадних умјетника из Републике Србије, у износу од 22.000,00 КМ, који су на скуповима Градског одбора СНСД у Бања Луци одржали четири концерта.

- Јован Перишић је одржао два концерта, први концерт 21.12.2021. године, а други концерт 22.12.2021. године у Бања Луци. Наступ овог умјетника политичка странка је пријавила као двије неновчане донације у износима по 4.500,00 КМ.

- Мирослав Илић је одржао концерт у Бања Луци 26.12.2021. године. Наступ естрадног умјетника политичка странка је пријавила као неновчану донацију у износу од 7.000,00 КМ.

- Радмила Манојловић концерт у Бања Луци је одржала 28.12.2021. године. Њен наступ странка је у извјештају пријавила као неновчану донацију у износу од 6.000,00 КМ.

Према доступним подацима о тржишним цијенама наступа естрадних умјетника из Републике Србије, утврђено је да је политичка странка неновчане донације евидентирала и у финансијском извјештају пријавила у износима који су нижи од тржишне вриједности пружених услуга.

Према доступним подацима хонорари наведених естрадних умјетника износе 8.000,00 до 10.000,00 EUR-а.

С обзиром да у складу са одредбом из члана 6. став (3) Закона о финансирању политичких странака укупан износ добровољних прилога физичког лица једној политичкој странци не смије прелазити износ од 10.000,00 КМ, Савез Независних социјалдемократа – СНСД је остварио прилоге изнад законом прописаног лимита.

с) Савез независних социјалдемократа је прекршио одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом финансијског извјештаја, пословних књига и финансијске документације утврђено је да политичка странка није успоставила потпуне евиденције о приходима и расходима, годишњи финансијски извјештај није попунила на начин како је Централна изборна комисија БиХ прописала Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљњем тексту: Правилник), чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Политичка странка није у пословним књигама успоставила потпуне евиденције о дијелу неновчаних донација и дијелу прихода из буџета, чиме је прекршила рачуноводствене прописе и одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака. Такође, странка дио неновчаних донација није пријавила ни у финансијском извјештају, чиме је прекршила и одредбе члана 12. став (4) овог Закона.

1. У пословним књигама странка није успоставила евиденцију о неновчаној донацији коју је остварио њен организациони дио у Новом Граду кориштењем пословног простора без плаћања закупнине. Уговором о додјели пословних просторија на кориштење који је Општина Нови Град 10.06.2021. године закључила са Савезом независних социјалдемократа – СНСД политичкој странци је на кориштење без накнаде додијељен пословни простор површине 48,16 м². Политичка странка је у коригованом финансијском извјештају, који је 25.12.2023. године доставила Централној изборној комисији БиХ пријавила неновчану донацију Општине Нови Град у износу од 1.200,00 КМ.
2. Политичка странка није евидентирала у пословним књигама, нити је пријавила у финансијском извјештају неновчане донације које је остварила по основу бесплатних услуга превоза, док је донације естрадних умјетника евидентирала и пријавила у извјештају у износима који су нижи од тржишне вриједности, као што је наведено у налазу под б).

Непријављивањем поменутих донација политичка странка је прекршила и одредбе члана 13. и члана 18. Правилника.

3. За два организациона дијела политичка странка у пословним књигама није евидентирала приход из буџета.

- Из буџета Општине Столац Савезу независних социјалдемократа СНСД исплаћена су средства у износу од 1.529,41 КМ. Општина Столац је у свом акту, број: 01/1-272-1/22 од 02.03.2022. године навела да су средства, по захтјеву вијећника Недјељка Ћоге исплаћена на његов особни рачун. У прилогу акта, Општина је доставила копију овјерене Изјаве коју је дао Недјељко Ћого, у којој наводи да жели да се њему, као вијећнику изабраном у Општинско вијеће Столац, средства са конта „трансфер за парламентарне политичке странке“ исплате у корист његовог особног рачуна.

- Из буџета Општине Кнежево Савезу независних социјалдемократа СНСД издвојена су средства у износу од 2.119,70 КМ. Општина Кнежево је доставила акт, број: 04-03-3/22 од 07.03.2022. године скупа са Одлуком о одобрењу средства Савезу независних социјалдемократа – СНСД у наведеном износу. Општинска одлука је реализована тако што су средства, која су издвојена Савезу независних социјалдемократа – СНСД исплаћена обртничкој радњи Банана у износу од 91,20 КМ, обртничкој радњи Бобо у износу од 800,00 КМ и штампарији „Design“ из Челинца у износу од 1.228,50 КМ.

У коригованом финансијском извјештају за 2021. годину, од 21.12.2023. године, политичка странка је пријавила проход из буџета Општине Столац у износу од 1.529,41 КМ и буџета Општине Кнежево у износу од 2.119,70 КМ.

- (2) Прегледом пословних књига и финансијске документације утврђено је да Савез независних социјалдемократа – СНСД у пословним књигама није успоставио потпуне евиденције о дијелу расхода политичке странке, чиме је поред рачуноводствених прописа прекршио и одредбе члана 11. и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

- Странка није евидентирала у пословним књигама трошкове закупа пословног простора, који је користио њен организациони дио у Новом Граду.

- Политичка странка је трошкове закупнине код Градског одбора СНСД у Бања Луци у пословним књигама исказала у износу од 66.078,08 КМ. Према уговорима о закупу, које је политичка странка закључила са правним лицем Слобопром д.о.о. Бања Лука и правним лицем Руди Чајавец Бања Лука, закупнина је износила 59.670,00 КМ.

У коригованом финансијском извјештају политичка странка је пријавила трошак закупнине пословног простора код организационог дијела у Новом Граду у износу од

1.200,00 KM, а код Градског одбора СНСД у Бања Луци трошак закупнине у износу од 59.670,00 KM.

(3) Политичка странка, усљед непотпуних евиденција о дијелу трошкова у пословним књигама, ни у финансијском извјештају није пријавила стварно стање трошкова, чиме је поред рачуноводствених прописа, одредаба члана 11. и члана 12. став (1) Закона о финансирању политичких странака, прекршила и одредбе члана 12. став (4) овог Закона и одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- Странка у пословним књигама није успоставила потпуне евиденције, нити је у извјештају пријавила дио трошкова превоза чланова и симпатизера политичке странке на страначки скуп Савеза независних социјалдемократа - СНСД, који је 21. августа 2021. године одржан на Козари.

- Трошкове везане за организацију скупова Градског одбора СНСД у Бања Луци странка је евидентирала у пословним књигама и пријавила у финансијском извјештају у нижим износима од тржишне вриједности услуга.

(4) Политичка странка је у финансијском извјештају у оквиру трошкова изборне кампање за Пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора исказала трошкове штампања плаката и плакатирања у износу од 11.798,28 KM и трошкове оглашавања у штампаним и електронским медијима у износу од 10.737,68 KM.

Међутим, супротно одредбама члана 23. Правилника, странка није пријавила трошкове интернет оглашавања. Ове услуге политичкој странци је обезбиједило правно лице Ворто д.о.о. Бања Лука, са којим је Савез независних социјалдемократа – СНСД закључио уговор о пословној сарадњи, уз мјесечне накнаде од 3.000,00 KM.

Према извјештајима правног лица Ворто д.о.о. Бања Лука о управљању налозима на друштвеним мрежама, које је политичка странка доставила уз очитовање на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину Савеза независних социјалдемократа - СНСД, политичка странка је у мјесецу новембру имала 137 објава на друштвеним мрежама, а у децембру 119 објава.

(5) Увидом у рачуне за рекламу и пропаганду, односно оглашавање политичке странке путем друштвених мрежа утврђени су недостаци код рачуна добављача Ворто д.о.о. Бања Лука, који су књиговодствене исправе о насталим пословним догађајима.

У складу са рачуноводственим прописима, садржај књиговодствене исправе мора недвојбено и вјеродостојно показивати врсту и обим настале промјене (куповина, количина, цијена, укупан износ), карактер пословне промјене у књиговодствено-техничком смислу, техничка обиљежја, потписе особа којима се потврђује да је материјал испоручен, односно услуга извршена и сл.

- Савез независних социјалдемократа – СНСД је 26.02.2021. године са правним лицем Ворто д.о.о. Бања Лука закључио уговор о пословној сарадњи, уз мјесечну накнаду до 3.000,00 KM, којом се политичкој странци обезбјеђују услуге у области комуникације са јавношћу у периоду од 01.03.2021. године до 28.02.2022. године.

У складу са наведеним споразумом правно лице Ворто д.о.о. Бања Лука политичкој странци је испоставило рачуне за пружене услуге интернет оглашавања, како је наведено у извјештају странке, у периоду од марта до децембра 2021. године у мјесечним износима од 2.975,31 KM до 2.997,54 KM, што укупно износи 29.884,14 KM. На рачунима, које је политичкој странци испоставио наведени добављач, нису наведени врста и обим пружених услуга, те платформе на којима је политичка странка промовисана.

Након што је политичкој странци достављен Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја, са налазима ревизије, странка је 25.12.2023. године доставила мјесечне извјештаје правног лица Ворто д.о.о. Бања Лука о управљању

налозима на друштвеним мрежама, у којима су наведене друштвене мреже путем којих је промовисан Савез независних социјалдемократа – СНСД и број објава на свакој од друштвених мрежа. Међутим, у изјештајима нису наведени датуми оглашавања политичке странке и њених чланова, вријеме оглашавања, дужина трајања огласа, цијена огласа, као ни сврха оглашавања.

На основу наведеног извјештаја није могуће утврдити број огласа нити трошкове изборне кампање Савеза независних социјалдемократа – СНСД на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора, која је проведена путем друштвених мрежа.

С обзиром да је на рачунима добављача сваки мјесец фактурисана накнада по уговору о пословној сарадњи, а не врста, цијена и обим пружене услуге, а што се не може утврдити ни на основу извјештаја, које је политичка странка накнадно доставила, рачуни правног лица Ворто д.о.о. Бања Лука у књиговодствено-техничком смислу нису потпуне и адекватне исправе у складу са рачуноводственим прописима.

Трошкови изборне кампање на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора

Савез независних социјалдемократа – СНСД је учествовао на пријевременим изборима за градоначелника Града Приједора, који су одржани 12.12.2021. године.

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ¹⁰ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Савез независних социјалдемократа – СНСД је у сврху изборне кампање за пријевремене изборе за градоначелника Града Приједора могао да потроши средства у износу од 25.919,70 КМ.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину политичка странка је пријавила трошкове изборне кампање у износу од 22.535,96 КМ. Поред износа трошкова изборне кампање, који су пријављени у финансијском извјештају, политичка странка је имала и трошкове интернет оглашавања, чији износ није пријавила у финансијском извјештају¹¹.

5.2 ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Савезу независних социјалдемократа да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да доноси програм утрошка средстава примјерен обиму пословања политичке странке и да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи у складу програмом утрошка средстава,*
- *да води евиденцију о прилозима, без обзира на који начин их остварује,*
- *да се не финансира из забрањених извора и донација изнад законом прописаног лимита,*
- *да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима и да обрати пажњу на исправност и вјеродостојност књиговодствених исправа,*
- *да води потпуне евиденције о приходима и расходима странке и*

¹⁰ Члан 15.10 став (2) прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, предсједника и потпредсједника РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

¹¹ Износ трошкова интернет оглашавања није утврђен из разлога наведених у налазу под с) тачка (5).

- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији БиХ попуњава у складу са њеним подзаконским актима.*

КОМЕНТАР

Савез независних социјалдемократа – СНСД се очитовао на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину.

Странка је дала примједбу на налазе ревизије везане за кршење одредаба члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака, те доставила додатне доказе, односно уговор о обављању привремених и повремених послова и уговоре о допунском раду, закључене са члановима политичке странке. Основане примједбе, као и нови докази су уважени, те је коригован налаз ревизије из прелиминарног извјештаја.

Политичка странка је, у складу са одредбама члана 14. став (3) Закона о финансирању политичких странака, извршила корекције одређених образаца финансијског извјештаја, чиме је дјелимично отклонила недостатке у извјештавању.

Служба за ревизију је и на основу корекција финансијског извјештаја кориговала налазе ревизије из Прелиминарног извјештаја о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Шеф Службе за ревизију, ревизор

Мр.сц. Хасида Гушић